

WERKVLOER

In dit nummer:

2 Meer aandacht voor gevaarlijke stoffen

4 Leren en werken via EVC-subsidie

6 Tips voor gezond thuiswerken

7 Oh zit dat zo?! Dierziekten

8 Uitbreiding ouderschapsverlof

*Leren en werken
via EVC-subsidie*

Meer aandacht nodig voor

Medewerkers in de diervoederindustrie hebben een grote kans om tijdens hun werk op verschillende manieren in aanraking te komen met gevaarlijke stoffen. De effecten hiervan worden veelal pas op langere termijn merkbaar, soms in de vorm van ernstige ziekten. Het omgaan met gevaarlijke stoffen neemt daarom een prominente plaats in in de arbocatalogus Graan, die momenteel wordt geactualiseerd.

Brenda de Jong (FNV) en Koen Langenhuysen (adviesbureau Fijn Werk) zijn beiden betrokken bij de actualisering van het thema Gevaarlijke Stoffen in de arbocatalogus. Brenda begeleidt deze taak vanuit de vakbond en Koen schrijft de teksten. Ze zijn lid van de werkgroep Arbocatalogus waarin bedrijven en vakbonden zijn vertegenwoordigd. Nevedi begeleidt de werkgroep. De definitieve tekst moet door beide partijen en door de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn goedgekeurd voordat de bepalingen erin kunnen worden toegepast.

De bepalingen in de arbocatalogus zijn niet vrijblijvend, de Inspectie toetst of bedrijven zich eraan houden. Een voordeel van deze werkwijze is volgens Brenda de Jong dat verschillende bedrijven in de werkgroep met elkaar overleggen over risico's en oplossingen. Zo verzamel je kennis en denkt eenieder kritisch na over hoe zijn eigen bedrijf met deze risico's omgaat.

Mensen merken pas na jaren gevolgen van blootstelling

Het Parool

Voorpagina | Amsterdam | Nederland | Wereld | Kunst & Media | Sport | Columns & Opinie | PS | Video | English

Plus **Achtergrond**

Vergiftigde schippers belden dokter: 'Die hield het op een buikgriep'

De Milieu Ongevallen Dienst van de RIVM bij metingen op het schip van André en Vanessa. BEELD RVM

De toestand van het schippersechtpaar dat woensdag in Nieuwegein van boord werd gehaald omdat ze urenlang hadden blootgestaan aan giftige dampen, is nog steeds zeer ernstig. 'We maken ons grote zorgen over hoe dit moet aflopen,' meldt binnenvaartschipper Wim de Waardt vanuit het UMC in Utrecht.

Maarten Venderbosch 7 december 2019, 15:21

Wiel uitvinden

"De arbocatalogus bundelt zoveel mogelijk kennis over de belangrijkste gevaarlijke stoffen die voorkomen in de sector, zodat bedrijven niet ieder voor zich het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Het is belangrijk om er mee aan de slag te gaan, want het kan om grote risico's gaan. Er is bij een aantal bedrijven maar weinig aandacht voor, waarschijnlijk omdat het hier om een sluipend risico gaat waarvan je niet meteen iets merkt. De effecten doen zich vaak pas op de langere termijn voor", aldus Brenda de Jong.

"Er bestaat een grote verscheidenheid aan gevaarlijke stoffen in de sector. Denk aan dieselrook, premixen, stoffen om tanks te reinigen, asbest en gevaarlijke gassen in ladingen. Dit zijn maar een paar voorbeelden, er zijn er veel meer en het is een flinke klus om dat als bedrijf allemaal te be-

risico's gevaarlijke stoffen

Koen Langenhuysen

Brenda de Jong

heersen”, vult Koen Langenhuysen aan. “De arbocatalogus biedt daarvoor de helpende hand. Het aanpassen van de arbocatalogus is een doorlopend proces. We zijn sowieso verplicht dit iedere zes jaar te doen en bovendien verwerken we ook nieuwe wetgeving of actuele ontwikkelingen.” Hij noemt het voorbeeld van een binnenvaartschip waar in 2019 fosfine vrijkwam, nadat het in Amsterdam veevoer had overgenomen van een zeeschip. Fosfine is een zeer giftig gas, dat wordt gebruikt om lading te beschermen tegen ongedierte. Het is kleur- en geurloos, brandbaar en al in vrij lage concentraties dodelijk. Het schippersechtpaar heeft weken op de intensive care gelegen. “Fosfine komt ook voor in ladingen voor onze sector, dus we gaan deze stof zeker in de arbocatalogus verder uitwerken.”

Bewustwording

Brenda de Jong: “Bedrijven moeten een risico-inventarisatie en evaluatie hebben en daarin zit een onderdeel gevaarlijke stoffen; we proberen de arbocatalogus zoveel mogelijk te koppelen aan het RI&E-instrument dat we voor de sector hebben ontwikkeld. Het is een enorme uitdaging om zoveel mogelijk bedrijven te bereiken en ervoor te zorgen dat ze serieus werk maken van het beschermen van hun werknemers tegen gevaarlijke stoffen. Dat is ook in andere sectoren het probleem.”

Koen Langenhuysen: “Sommige bedrijven zijn heel actief met de gezondheidsaspecten van gevaarlijke stoffen, die hebben een doordachte aanpak uitgewerkt. En andere bedrijven doen er veel minder aan. Het heeft wel te maken met hoe zij over arbozaken denken. Mensen realiseren zich de gevaren van geleidelijke blootstelling aan gevaarlijke stoffen niet, maar er vallen hierdoor in Nederland zo’n 3000 doden per jaar. Het hoort bij goed werkgeverschap om hier maatregelen tegen te nemen. Ernstig letsel door een ongeluk met een machine is meteen zichtbaar, maar de gevolgen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen openbaren zich meestal pas na jaren, vaak als mensen al met pensioen zijn. Dat kunnen longklachten of andere chronische klachten zijn. Dat is een enorme klap in iemands leven, die zich zijn pensioen anders had voorgesteld.”

“Het lastige van dit onderwerp is ook dat we nog heel veel niet weten. Daarom is het extra belangrijk dat er aandacht

voor is: we kunnen namelijk wel degelijk al veel maatregelen wél treffen om blootstelling te voorkomen. En vergis je niet: de wetgeving over dit onderwerp gaat ver en de verantwoordelijkheid van de werkgever is groot. De arbocatalogus is juist bedoeld als een hulpmiddel om tot een aanpak te komen, die ook de inspectie onderschrijft,” aldus Brenda de Jong.

Op de website van de arbocatalogus staat een tabblad Oplossingen met praktische voorbeelden en concrete uitwerkingen. Daar kunnen bedrijven al veel informatie vinden. Sommige bedrijven gebruiken het om hun werknemers voor te lichten.

Aanpassen

De actualisering van het thema gevaarlijke stoffen in de arbocatalogus Graan is in een afrondende fase: de teksten gaan nu heen en weer tussen de Inspectie en de werkgroep. Naar verwachting staan ze over een half jaar op de website. “We gaan aan deze aanpassingen veel ruchtbaarheid geven en we hopen dat bedrijven dit zien als een aanleiding om alles in hun bedrijf goed na te lopen en waar nodig aan te passen. Gebeurt dat niet en heb je als werknemer twijfels of dit in jouw bedrijf goed is geregeld, dan kan je daar de leidinggevende of preventiemedewerker op aanspreken”, aldus Koen Langenhuysen.

“En als dat niet het geval is, dan kan je bij de Ondernemingsraad of je vakbond terecht”, vult Brenda de Jong aan. “Ik krijg geregeld vragen van werknemers over dit onderwerp. Ook tegen anderen wil ik zeggen: trek aan de bel als je je zorgen maakt.”

Meer informatie

Op www.arbocatalogusgraan.nl vind je onder het kopje Gevaarlijke stoffen veel informatie en een verhelderend filmpje over het werken met gevaarlijke stoffen. Ook in het Veiligheidspaspoort van de Nevedi-app (gratis te downloaden via de Google Play Store of de App Store) vind je meer informatie.

CAO-subsidies

“Investeren in opleidingen van onze medewerkers vinden we belangrijk, dat hoort bij goed werkgeverschap. Daarom vragen we geregeld bij het Sociaal Fonds de EVC-subsidie aan. Ieder jaar hebben we gemiddeld wel zo’n vijf tot zes mensen in een scholingstraject voor operator.” Dat zegt Johan Rooijackers, hoofd Opleidingen bij De Heus Voeders.

Leren en werken

Johan Rooijackers en Aafke Rohaan

EVC staat voor Erkenning Verworven Competenties. Om het verkrijgen van deze EVC te vergemakkelijken, heeft de graancao de mogelijkheid om daarvoor subsidie aan te vragen. De subsidie kan ook voor andere scholingen worden ingezet zoals BBL-opleidingen. “Medewerkers komen vaak in dienst zonder een operatoropleiding, omdat ze in een ander vak zijn opgeleid. Ze vinden mengvoerproductie interessant en willen zich daarin graag verdiepen. Dan laten we ze een traject volgen dat uit een combinatie van werken en leren bestaat,” legt Johan uit.

HR-adviseur Aafke Rohaan vult aan: “Het is een pittige opleiding, vooral voor medewerkers die lang niet in de schoolbanken hebben gezeten. De meesten van hen zijn tussen de 30 en 40 jaar oud. Ze hebben eens in de twee weken een lesdag die afwisselend georganiseerd wordt op een van onze locaties en de rest van de opleiding doen ze naast hun werk.”

De opleiding bestaat onder meer uit vakken die allerhande technische zaken in de fabriek behandelen, maar er is ook veel aandacht voor communicatie en veiligheid. Ook moeten de deelnemers aan het eind van de tweejarige studie een verbeterproject voor een onderdeel, afdeling of proces van De Heus opstellen.

Johan Rooijackers: “We vinden het belangrijk dat ze een vak leren en een officieel operatordiploma op MBO3-niveau bezitten en dat wij dan daarmee goed gekwalificeerd personeel in huis hebben. Je bent dan een aantrekkelijke en goede werkgever.”

Meer informatie

De subsidie bedraagt 750 euro en kan worden aangevraagd bij de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende bedrijven. Kijk hiervoor op www.graancao.nl/subsidies. Kies Erkenning Verworven Competenties.

via EVC-subsidie

Tips voor gezond thuiswerken

Thuiswerken: voor de een is het de hel en voor anderen is het iets geweldigs. Een terugkeer naar het oude 'normaal' zit er voorlopig niet in, want het einde van de pandemie is nog niet in zicht. Daarom is het voor iedereen belangrijk om de thuiswerkplek goed in te richten, zodat je in ieder geval ergonomisch verantwoord je werk kunt doen.

"Allereerst is het belangrijk dat je goede middelen hebt. Je stoel is de basis. Heb je een instelbare bureaustoel zodat je goed kunt zitten? Misschien kan je je bureaustoel van kantoor tijdelijk thuis zetten. Je kunt ook kijken naar een tweedehands bureaustoel. Je stoel zou in ieder geval verstelbare rug- en armleningen en zitting moeten hebben. Als je aan de keukentafel moet werken, is het belangrijk om iets te hebben waar je je voeten op kunt zetten, zodat je in een goede houding zit", zegt Jildou de Jong. Zij legt voor het Sociaal Fonds bedrijfsbezoeken af in het kader van goed werkgeverschap en weet precies waaraan een goede werkplek moet voldoen.

Wie een verstelbaar bureau heeft en staand en zittend werken kan afwisselen boft, want het is niet gezond om de hele dag te zitten. Heb je zo'n bureau niet,

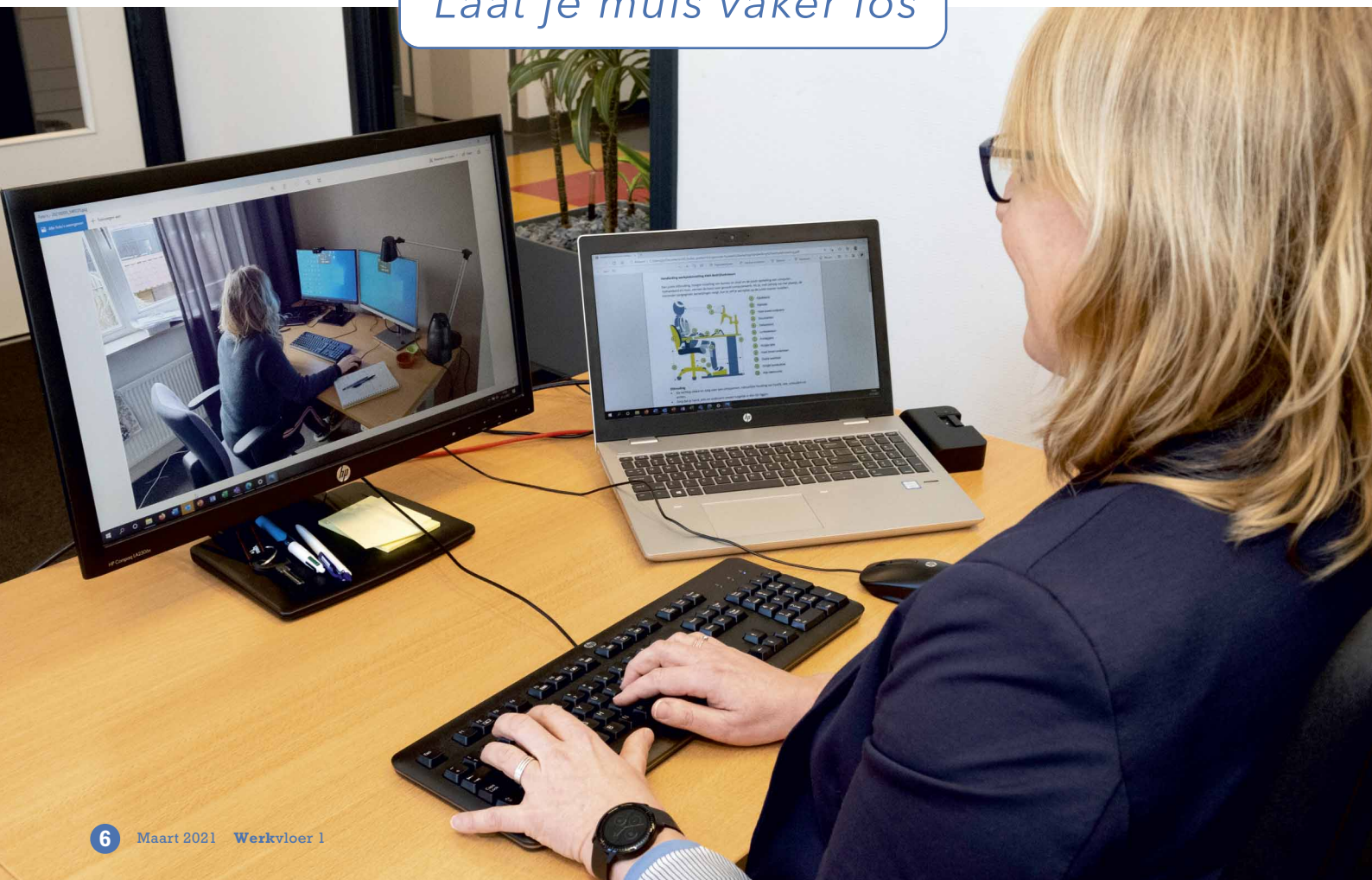
dan kan je op andere manieren afwisseling zoeken.

Opbellen

"Iedereen is veel aan het videobellen. Als je met slechts één persoon hoeft te praten, pak dan de telefoon en bel die persoon gewoon op. Je kunt dan tijdens het gesprek gaan staan en heen en weer lopen, zodat je wat beweging krijgt", aldus Jildou de Jong. Het is volgens haar ook niet goed om de hele dag achter een laptop te zitten: "Dat mag niet, je hebt minimaal een los toetsenbord en een losse muis nodig. En je moet goed afstand kunnen houden van je beeldscherm en deze op de juiste hoogte zetten. Op internet vind je tips om je beeldscherm in te stellen. Wat helpt, is een voor-en-na foto maken. Eentje van de oude situatie en daarna nog een als je alles goed hebt ingesteld.

Dan zie je goed het verschil en

Laat je muis vaker los

Jildou de Jong

dit geeft meestal een positief gevoel (en bij werkplek-inspecties zorgde het ervoor dat mensen veel langer gezondere houdingen aanhielden). Wat betreft de muis: laat hem los als je hem niet gebruikt. Het is niet goed voor je als je de muis de hele tijd vasthebt. En je kunt ook eens afwisselen met sneltoetsen.”

Pauzesoftware

Lang achter elkaar doorwerken achter een computer is ook niet goed. Om dat te doorbreken, kan je pauzesoftware installeren, maar alleen als je er niet gefrustreerd van raakt als je midden in een mooie zin of ingewikkelde berekening opeens rek- en strekoefeningen op je scherm ziet verschijnen. Je kunt ook een kookwekker zetten en dan oefeningen doen, want het is belangrijk om geregeld even te rekken en te strekken. Even pauzeren en je benen strekken doe je op kantoor ook als je bijvoorbeeld wat te drinken gaat halen. Probeer ook thuis steeds even te pauzeren, zodat je niet te lang naar een beeldscherm kijkt. Ook hiervoor is een kookwekker reuze handig.

Structuur

Houd kantoortijden aan, maak een rooster en zorg voor een goede balans tussen werk en je privéleven. Het helpt echt als je op tijd opstaat, je verzorgt en je aankleedt alsof je naar kantoor gaat. Ga wandelen: na de lunch en na je werkdag. Je frist er enorm van op en je maakt je hoofd leeg. Zorg ook voor voldoende ontspanning en vraag om professionele hulp als je merkt dat zaken niet goed gaan.

Meer informatie

www.rsi-vereniging.nl onder het tabblad preventie vind je veel informatie en tips over gezond thuiswerken.

oh zit dat zo

Arbocatalogus: Dierziekten

Dierziekten kunnen ook voor de mens risico's met zich meebrengen. Sommige besmettelijke dierziekten kunnen namelijk van dieren naar mensen worden overgedragen (zoönosen). Strikte hygiëne is dan van het grootste belang. Chauffeurs hebben hier veel mee te maken, want zij spelen ook een rol in het voorkomen van verspreiding van een ziekte. Anja Achterkamp (manager QHSE Voergroep Zuid) zegt hierover: “We moeten vermijden dat chauffeurs in contact komen met dierziekten, zo zullen ze nooit de stallen betreden. Ze moeten wel hygiënemaatregelen treffen om te voorkomen dat ze een ziekte verslepen, zoals voor en na het bezoek de wielen en wielkasten van de vrachtwagen desinfecteren. Desinfectiemiddelen moeten zorgvuldig gekozen worden: toegelaten voor de specifieke toepassing en zo min mogelijk risico in het gebruik. Want van de risico's van sommige middelen word je niet vrolijk. Ga daar dus voorzichtig en volgens de voorschriften mee om. Chauffeurs moeten vaak wegwerpspullen gebruiken, zoals jassen en overschoentjes. Lastig, maar wel noodzakelijk. Momenteel zijn er uitbraken van vogelgriep en zien we de Afrikaanse varkenspest naderen. Bij een uitbraak wordt er in het BT-gebied rondom een besmet bedrijf geen bedrijfsbezoek gedaan. We beschermen daarmee onze medewerkers en zij kunnen de ziekte niet verspreiden. Een BT-gebied is een zone om een getroffen bedrijf waarbinnen veiligheidsmaatregelen gelden. Het is ook belangrijk dat boeren hun erf schoonhouden, zodat onze chauffeurs goed en hygiënisch kunnen werken en bijvoorbeeld hun losslang netjes kunnen neerleggen. De vogelgriep was er dit jaar al vroeg. Die komt van trekvogels en verspreidt zich bijvoorbeeld via de luchtinlaat van een stal. Bij een uitbraak is het aan de hele keten om ervoor te zorgen dat de dierziekte zich niet verspreidt.”

Meer informatie

Meer informatie is te vinden op www.arbocatalogusgraan.nl onder Dierziekten. Er staat onder meer een animatie over dierziekten. Download ook de Nevedi Veiligheidspaspoort app. Je vindt daar regels en tips over veilig werken.

Achtergrond

Met ingang van 1 augustus 2022 krijgen ouders van jonge kinderen recht op betaald ouderschapsverlof. Dan moet volgens EU-richtlijnen ook Nederland aan deze verplichting voldoen. De behandeling van de Wet Betaald Ouderschapsverlof in de Tweede Kamer is door de val van het kabinet verschoven tot na de verkiezingen.

Uitbreiding ouderschapsverlof

Op dit moment gelden rond de geboorte van een kind verschillende regelingen:

- zwangerschapsverlof voor de aanstaande moeder – doorbetaling salaris honderd procent;
- calamiteitenverlof voor de partner op de dag of dagen van de bevalling – doorbetaling salaris honderd procent;
- bevallingsverlof voor de moeder van minimaal tien weken – doorbetaling salaris honderd procent;
- geboorteverlof voor de partner van de moeder van een week die binnen vier weken na de bevalling moet worden opgenomen – doorbetaling salaris honderd procent;
- aanvullend geboorteverlof voor de partner van maximaal vijf weken die binnen zes maanden na de geboorte moeten worden opgenomen – doorbetaling salaris zeventig procent;
- ouderschapsverlof voor beide ouders van 26 weken die in de eerste acht jaar na de bevalling kunnen worden opgenomen – geen doorbetaling salaris (afhankelijk van cao).

Deze laatste regeling wordt door het wetsvoorstel omgezet in betaald ouderschapsverlof met een doorbetaling van vijftig procent van het salaris.

Gemengde gevoelens

Jessica van Ruitenburg (FNV) bekijkt de regeling met gemengde gevoelens. “In de eerste plaats zijn we heel blij met dit voorstel, want Nederland had in vergelijking met andere Europese landen het minste aantal verlofdagen voor ouders. We schuiven nu in korte tijd op naar de middenmoot. Nederland

heeft een redelijk traditioneel model van betaald werk, waarin de vader volledig werkt en de moeder in deeltijd. Op de tweede plaats echter hebben we grote bedenkingen. Ouders krijgen slechts de helft van hun salaris doorbetaald en dat is in onze ogen een grote belemmering. De geboorte van een kind is een dure periode, er moet voor de baby veel worden aangeschaft en ouders staan aan het begin van hun loopbaan. Pas later gaan ze soms meer verdienen. Als je een laag- of middeninkomen

hebt, kan je de helft van je salaris niet missen. Bij hogere inkomens zie je dat de zorgtaken al beter over beide ouders zijn verdeeld. Verhogen van de doorbetaling is de gemakkelijkste oplossing: het scheelt de kosten van dure babyopvang. Het is goed voor vader en kind als ze meer tijd met elkaar doorbrengen en de zorgtaken komen dan niet alleen op de moeder neer.”

Meer informatie is te vinden op www.rijksoverheid.nl, je kunt daar gemakkelijk zoeken op ouderschapsverlof.

Colofon

WERKVLOER

Werkvloer is een uitgave van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

De Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven is eind 2011 opgericht door FNV, CNV Vakmensen, De Unie en Nevedi.

De Werkvloer wordt sinds 2003 uitgegeven en verschijnt vier keer per jaar. U kunt de Werkvloer digitaal ontvangen, stuur een e-mail naar de redactie van Werkvloer via: info@graancao.nl. De volgende editie zal dan digitaal verstuurd worden.

Redactie

De redactie bestaat uit Wilfred Jonkhout, Wietze Kampen, Ed van Benthem, Stefan van der Linden, Henk Flipsen en Jeanette Speksnijder. Suggesties en ideeën voor de Werkvloer kunt u per e-mail sturen naar: info@graancao.nl of via telefoonnummer: 085 773 19 73. Ook voor vragen kunt u contact opnemen met de redactie van de Werkvloer.

Wilfred Jonkhout, FNV,
088 368 17 38, wilfred.jonkhout@fnv.nl

Wietze Kampen, CNV Vakmensen,
030 751 15 70, w.kampen@cnvvakmensen.nl

Henk Flipsen, Nevedi,
085 773 19 77, info@nevedi.nl

Jeanette Speksnijder, Agribusiness Service BV
085 773 19 73, speksnijder@agribusiness-service.nl

Teksten

Sylvia Roes Communicatie

Foto's

Fons van Bindsbergen, RIVM (pag. 2)

Vormgeving

Van Bindsbergen Visser

Drukwerk

Efficiënta Offsetdrukkerij BV

Copyright 2020 Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven, Rijswijk. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enig andere manier, zonder schriftelijke toestemming van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

ISSN 1572-5251

De Werkvloer is gedrukt op papier met het FSC keurmerk.